

ENSURING STANDARDS OF QUALITY OF LIFE IN A TURBULENT WORLD

Monograph

Opole 2022

The Academy of Applied Sciences
Academy of Management and Administration in Opole

Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World

Monograph

Scientific editors: Tadeusz Pokusa
and Tetyana Nestorenko

Opole 2022

ISBN 978-83-66567-48-1

Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World. *Monograph.* Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2022; pp. 623.

Reviewers

Valentyna Smachylo – DSc, Professor, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine
Slawomir Sliwa – PhD, The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole

Editorial Board

Tetiana Buhaienko – PhD, Associate Professor, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Ukraine
Zoia Dikhtiarenko – PhD, Associate Professor, University of the State Fiscal Service of Ukraine, Ukraine
Nadiya Dubrovina – CSc., PhD, Associate Professor, Bratislava University of Economics and Management, Slovakia
Marian Duczmal – DSc, Professor, The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
Wojciech Duczmal – DSc, The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
Tetyana Nestorenko – PhD, Professor AS, Associate Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine
Marcin Oleksiuk – The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
Aleksander Ostenda – PhD., Professor AS, Academy of Silesia
Iryna Ostopolets – PhD, Associate Professor, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine
Tadeusz Pokusa – PhD, Professor ANS – WSZiA, The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
Jadwiga Ratajczak – PhD, The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
Olha Shevchenko – PhD, Associate Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Ukraine

Publishing House:

The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole
18 Niedziałkowskiego Str. 45-085 Opole, Poland
tel. 77 402-19-00/01

Authors are responsible for content of the materials.

© Authors of articles, 2022

© Publishing House ANS – WSZiA, 2022

TABLE OF CONTENTS

Preface	6
Part 1. Social and humanitarian aspects of life quality research in turbulent conditions	8
1.1. Violence, including economic violence in the family as a determinant of the quality of life.....	8
1.2. Current problems of improve living standards in global cities of the world.	20
1.3. Use of art therapy methods in work with preschool children in today's conditions.....	31
1.4. Quality of life as a fundamental category of being: methodological aspect.	42
1.5. National resilience in the spiritual space of intercultural dialogue.....	53
1.6. Definition and characteristics of receptivity to the new.....	64
1.7. The role of value-oriented education of foreign students in the process of language training.....	72
1.8. Nature-friendly technologies of modern sports exercises for everyone as a component of the educational program to improve the professional competence of future physical culture and sports specialists.....	84
1.9. The use of means of adaptive physical education in the process of development of the motor sphere of persons with reduced hearing	94
1.10. Addictive eating behavior of high school students and methods of its correction through physical education.....	106
1.11. Health technologies in the content of health care educational space for youth students.....	119
1.12. Organizational and methodological foundations of sports festivals and spectacles in the system of training physical culture teachers.....	128
Part 2. The interdisciplinary approach to research basics the life quality in turbulent conditions	136
2.1. The impact of inclusive approaches to economic development on the quality of society in European countries.....	136
2.2. Using the tools of the concept of sustainable development to maintain the level of quality of life in crisis conditions.....	147
2.3. Interdisciplinarity as an innovative dominant of the philological research...	158
2.4. Economic and socio-psychological effects of energy poverty in Poland.....	167
2.5. Results of verifying the effectiveness of the physical therapy program for women of the first mature age with valgus deformity of the first toe.....	177
2.6. Literature and the "quality of life" phenomenon: features of interaction.....	189
2.7. Using a logistics approach to the functioning of a tourist enterprise.....	198

2.8. Shaping the universal scientific worldview: interdisciplinary causative-systemic approach.....	207
2.9. Strategic diagnostics of suppliers' enterprises in the conditions of the new energy market model.....	219
2.10. The role of the physical therapist in the medical rehabilitation of patients with myocardial infarction without ST segment elevation.....	227
2.11. Transformation of marketing strategies in the conditions of the digital economy.....	234
2.12. Potential for the development of automobile tourism in the mind of globalization.....	246

**Part 3. The influence of means and channels of communication
on the life quality in turbulent conditions..... 257**

3.1. Peculiarities of intercultural communication: value-cognitive basics.....	257
3.2. PR and advertising in marketing communications of tourism business enterprises.....	268
3.3. Projects in the field of 5G network construction.....	277
3.4. Social journalism in the media space of Ukraine.....	294
3.5. Literary criticism as a component of the emigration media space of the twenty years of the interwar period (on the example of the magazine "Our Culture", Warsaw, 1935-1937).....	304
3.6. Information requirements of young Ukrainian refugees.....	318
3.7. The role of brand loyalty in business development	329
3.8. The influence of quantitative units on quality of communication.....	340
3.9. University educational environment as a component of intercultural competence formation of higher education students in the IT field.....	347
3.10. Digital public services as a means of increasing the social security of citizens.....	358

**Part 4. The importance of education in improving the life quality
in turbulent conditions..... 371**

4.1. Foreign students' speech competence forming in the process of learning the Ukrainian as a foreign language.....	371
4.2. Development of hardiness of students in the educational environment of the university.....	381
4.3. Integration of museums of educational institutions of Ukraine into the digital information space: trends, problems and challenges during the period of military hostilities in Ukraine.....	391
4.4. Development of life skills in pupils of residential institutions by using Learning by Doing approach in education.....	400

4.5. Education as a key factor of improving the life quality in the knowledge economy.....	407
4.6. Energy-informational foundations of human health in the training system of future physical education teachers.....	419
4.7. Dynamics of value orientations of modern students: systematic aspect.....	431
4.8. Higher education internationalization: practical experience of Polish-Ukrainian cooperation.....	442
4.9. Diagnostics of professional identity indicators of students-psychologists....	449
4.10. The importance of education in human life and society.....	461
4.11. Propensity to victim behavior of students with different types of social and personal identity.....	470
4.12. Lifelong learning as a tool for improving the life quality in the information society.....	480
4.13. Psychological safety of teenagers in the educational environment.....	488

Part 5. Combat Horting as a means of physical education of a harmoniously developed, successful, a vitally active personality – pupils, students and cadets: results of research work..... 498

5.1. Educational programs for Combat Horting – implementation during training classes strength fitness for a successful personality: athletes (pupils, students and cadets) of Combat Horting (experimental work).....	498
5.2. Structural study of the levels of health, physical and tactical fitness, functional and psycho-emotional states in Combat Horting athletes.....	513
5.3. The prospectives of Combat Horting in the military patriotic education of a successful personality: pupils, students and cadets (experimental work).....	513
5.4. The influence of vitamins on the preservation and strengthening of health in school and student youth, cadets: Combat Horting athletes (experimental work).....	533
5.5. Use of folk choreographic arts in Combat Horting by pupils, students and cadets (experimental work).....	547
5.6. Simulation of physical education lesson programs and physical education classes for pupils, students and cadets with health orientation with the use of elements of Combat Horting in educational institutions (experimental work).....	556
5.7. Strengthening the mental health of Combat Horting athletes (school and student youth, cadets) in conditions of armed and informational aggression (experimental work).....	568
5.8. The use of mobile games in physical education lessons and the «Combat Horting» sports club to consolidate physical qualities in pupils of grades 5-7 – determination of life position in the conditions of martial law, during distance learning (experimental work).....	583

Annotation.....	598
About the authors.....	616

4.5. Education as a key factor of improving the life quality in the knowledge economy

Освіта як ключовий фактор підвищення якості життя в умовах економіки знань

В економіці найважливішим видом взаємодії вважається конкуренція, тому більшість країн постійно прагнуть до підвищення своєї конкурентоспроможності. Якщо раніше конкурентна боротьба зосереджувалася переважно навколо ресурсів і ринків, то за сучасних умов до ресурсів та ринків додалися сфери науки, технологій та освіти, яким в умовах розвитку економіки знань відводиться провідна роль. У зв'язку з цим, життєздатність національної економіки в значній мірі буде залежати від якості і масштабів використання науки і техніки, що не можливо без ефективної системи освіти. У період глобальних змін, які супроводжуються технологічними проривами, високими темпами розвитку науки та техніки, динамічними процесами виробництва і оновлення знань, вища освіта поступово нарощує роль первинного сектору економіки, оскільки саме вона забезпечує революційний багаж для інших галузей – нові знання та інновації.

Відповідно до Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ) до 2015 р., затверджених «Декларацією тисячоліття» ООН, прийнятою у 2000 році 189-ма країнами на Саміті тисячоліття ООН, серед восьми цілей сталого розвитку другою було визначено забезпечення освітою. Це було зумовлено пріоритетністю формування людського капіталу як потужного ресурсу національної економічної системи. У наступній декларації Цілей розвитку тисячоліття 2016-2030 рр. ставляться складні завдання саме у сфері вищої освіти. В Україні вони перейшли з площини забезпечення відповідності освітньої підготовки вимогам ринку праці в бік забезпечення принципу відповідності освіти потребам суспільного розвитку [5], вимогам нових викликів. Реалізацію даного принципу планується здійснювати шляхом досягнення цілі забезпечення

всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх [1].

На сучасному етапі роль вищої освіти в глобальній системі все більше посилюється, від її розвитку значною мірою залежать виробництво та просування знань, інформації, ідей, формування інтелектуального потенціалу. Унаслідок глобалізації відкриваються кордони для вільного пересування товарів, капіталів, людей, що сприяє розширенню можливостей розвитку, масштабів діяльності та процесів обміну, які супроводжуються посиленням інтенсивності придбання та використання знань, швидкою появою нових знань. Перетворенню знань та освіти в основну рушійну силу економічного зростання, інструмент забезпечення індивідуального та суспільного добробуту також сприяє революційний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Вища освіта у глобалізованому світі набуває нового значення, вона стає виробником нових знань, їхнього перетворення в інновації та на цій основі сприяє створенню додаткових ресурсів і можливостей для індивідуального успіху людини, суспільного розвитку, економічного зростання в цілому.

Підтвердженням зростаючої ролі вищої освіти в сучасному глобалізованому середовищі є виділення окремого блоку «Вища освіта і професійна підготовка» серед 12 груп контрольних показників індексу глобальної конкурентоспроможності за методикою Всесвітнього економічного форуму. Результати щорічних досліджень рейтингу країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності [7] вказують на те, що країни, які входять у ТОП-20 за рівнем глобальної конкурентоспроможності, мають високі індекси та лідируючі позиції за індексом вищої освіти і професійної підготовки (а саме Сінгапур, Фінляндія, США, Швейцарія, Нідерланди, Данія, Нова Зеландія, Норвегія). Це доводить вагому роль вищої освіти в забезпеченні глобальної конкурентоспроможності країни.

Освіта визначена найважливішою складовою показника «якість життя». Показник індексу освіти враховується при визначенні рівня економічного розвитку країни, який є ключовим критерієм ранжирування країн на розвинені,

що розвиваються та найменш розвинуті. Простежується пряма залежність між лідерством країн за рівнем розвитку освіти і досягненнями в інноваційній сфері, забезпеченням високого рівня якості життя (Табл. 1). Відповідно до наведених рейтингів країни з ТОП-10 за рівнем індексу рівня освіти [6] Німеччина, Норвегія, Ірландія, Ісландія, Данія, Швеція, Австралія посідають лідируючі позиції у ТОП-10 країн за рівнем індексу якості життя [9]. Саме ці країни належать до групи розвинених країн, їх соціально-економічні досягнення, і як наслідок належний рівень життя, багато в чому зумовлені високим рівнем людського капіталу, що є необхідною умовою для інноваційного розвитку, модернізації суспільства та економічного зростання.

*Таблиця 1. Рейтинги країн за індексами рівня освіти, якості життя, інноваційності у 2020 р. **

ТОП-10 країн за індексом рівня освіти		ТОП-10 країн за індексом якості життя		ТОП-10 країн за індексом інноваційності	
Країна	Індекс	Країна	Індекс	Країна	Індекс
Німеччина	0,943	Норвегія	0,957	Швейцарія	66,08
Норвегія	0,930	Ірландія	0,955	Швеція	62,47
Великобританія	0,928	Швейцарія	0,955	США	60,56
Фінляндія	0,927	Гонг-Конг	0,949	Великобританія	59,78
Ісландія	0,926	Ісландія	0,949	Нідерланди	58,76
Нова Зеландія	0,926	Німеччина	0,947	Данія	57,53
Австралія	0,924	Швеція	0,945	Фінляндія	57,02
Ірландія	0,922	Австралія	0,944	Сінгапур	56,61
Данія	0,920	Нідерланди	0,944	Німеччина	56,55
Швеція	0,918	Данія	0,94	Корея	56,11

* *Countries by education index; Standard of Living by Country; Global Innovation Index;*

Освіта є четвертою найбільшою статтею видатків в країнах ЄС після соціального захисту, охорони здоров'я та надання державних послуг [3], її розвитку та трансформації відповідно до нових викликів приділяється значна увага. У провідних країнах за рівнем та якістю освіти склалися різні системи. Найбільш прогресивними вважаються системи освіти США, Великобританії, Канади, Німеччини, Австралії, Швейцарії, Китаю, Нідерландів, Швеції, Франції. Узагальнюючи ключові особливості підходів до її розвитку та

підтримки, слід відзначити наступні чинники успіху [3]: належне фінансування та державна підтримка, постійна адаптація освіти до нових вимог, орієнтація на дослідження процесів і технологій, практична спрямованість, що проявляється в формування навичок розуміння життєвих ситуацій, керування ними та вирішення їх; базування на історії та багатій культурі; пріоритезація принципу командної роботи та співробітництва, що значно покращує можливості взаємодії та комунікації у процесі навчання; постійне впровадження інноваційних програм та зручностей в організацію та здійснення навчального процесу; акцентування на актуальності навичок, дослідженнях та цифрових технологіях. У цілому освіта у провідних країнах спрямована на підготовку студентів до особистісного зростання та застосування знань на благо суспільства та економіки. В умовах сучасних трансформацій важливо, щоб система освіти удосконалювалася відповідно до нових вимог та викликів.

Інноваційні методи та технології навчання, що спрямовані на розвиток підприємницьких навичок та дослідницьких компетентностей; вмінь шукати, збирати, аналізувати та опрацьовувати значні обсяги інформації; цифрових здібностей; критичного мислення. Найбільше характеризує якість освіти – освітній контент, який має постійно оновлюватися відповідно до нових досягнень науки і техніки, отже актуальні знання стали невід’ємним атрибутом високоякісної освіти. Саме за такого підходу реальний сектор економіки буде забезпечуватися висококваліфікованими кадрами, з розвинутими інтелектуальними здібностями, які дозволять вирішувати складні професійні завдання, бути активними та ініціативними, креативними та сміливими, здатними ризикувати, приймати рішення та діяти в умовах безпрецедентних викликів.

В умовах розвитку економіки знань завдання вищої освіти усе більше ускладнюється, їй відводиться провідна роль в генеруванні нових знань та їх поширенні. Розвиток економіки та успіх бізнесу все більше залежить від рівня використання нових знань та здатності втілювати зміни перш за все технологічні, організаційні, управлінські. Лише за умов активізації інноваційної

активності, заснованої на зростаючому інтелектуальному потенціалі, сформованому у системі освіти та науки, можна очікувати створення нових робочих місць, зростання частки висококваліфікованих працівників, підвищення заробітної плати, зменшення безробіття, створення гідних умов праці. Тим самим збільшуватимуться показники суспільного виробництва, доходи країни, зростатиме економіка, відповідно і рівень життя населення.

Саме країни, в яких розвинута та адаптована до нових умов система освіти, на високому рівні та прискореними темпами виробляються та впроваджуються нові знання, конкурують на глобальному ринку і посідають ключові місця, забезпечуючи тим самим порівняно високий рівень життя. За результатами проведених досліджень Уолтером В. Пауелл і Кайсою Снеллман (Стенфордський університету) виявлено, що прискорення появи наукових знань почалося ще наприкінці ХХ – початку ХХІ сторіччя. Приблизно в 1983 році обсяг патентування в США почав набирати оберти і неухильно зростав до кінця 1990-х років, коли темпи ще різкіше прискорилися. За наступний 20-річний період кількість патентів, виданих американським винахідникам, подвоїлася, а кількість патентів, виданих у Сполучених Штатах, зросла з 47642 до більш ніж 168 040, тобто більше як у три рази [10]. Очевидно, патентні тенденції свідчать про помітне прискорення одержання нових знань останнім часом, що стало загальносвітовою тенденцією. Тренд виробництва та поширення нових знань набирає подальших обертів і все більше прискорюється, що вимагає від освіти своєчасної трансформації.

Постійний розвиток знань сприяє безперервному оновленню інформації та технологій, використання яких забезпечує економічні перетворення, тим самим роблячи їх важливим економічним ресурсом. Розвиток економіки знань перетворює сферу вищої освіти із кінцевої ланки передачі готової інформації та знань у сферу безперервної генерації нових знань і галузь національної економіки, що забезпечує конкурентоспроможність країни та розвиток суспільства [4], рівень якого прямо впливає на якість життя. Тому освіта у в ланцюгу економічних перетворень посідає ключове місце (Рис. 1), з якого

починається економічний цикл реалізації генерованих та поширених знань в реальному секторі економіки.

Рис. 1. Освіта в ланцюгу економічних перетворень

Забезпечуючи підготовку кадрів, освіта сприяє формуванню інтелектуального капіталу, якість якого залежить від системи освіти, тому вона повинна бути динамічною і гнучкою, постійно реагуючи на зміни та нові вимоги. Тривала дискусія відносно пріоритетності жорстких (hard skills) чи м'яких (soft skills) компетентностей завершилася визнанням того, що потрібен оптимальний їх баланс. Оскільки в сфері освіти дотепер більше уваги приділялося теоретичній та практичній підготовці, то зараз поряд з цим усе більше уваги приділяється формуванню загальних компетентностей. Саме високий рівень професійних знань та навичок і володіння загальними компетентностями, зокрема вміння працювати в команді; критичне мислення; лідерство; підприємництво, активність та ініціативність; креативність;

відповідальність та дисциплінованість; стресостійкість; здатність вирішувати проблеми; цифрові навички тощо, визначають професійний старт та розвиток кар'єри, успішність людини та здатність самореалізуватися, отримувати задоволення від роботи та бажаний рівень матеріальної винагороди (Рис. 2), що, у свою чергу, є підґрунтям його життєвих умов, що виступають індикатором якості і рівня життя.

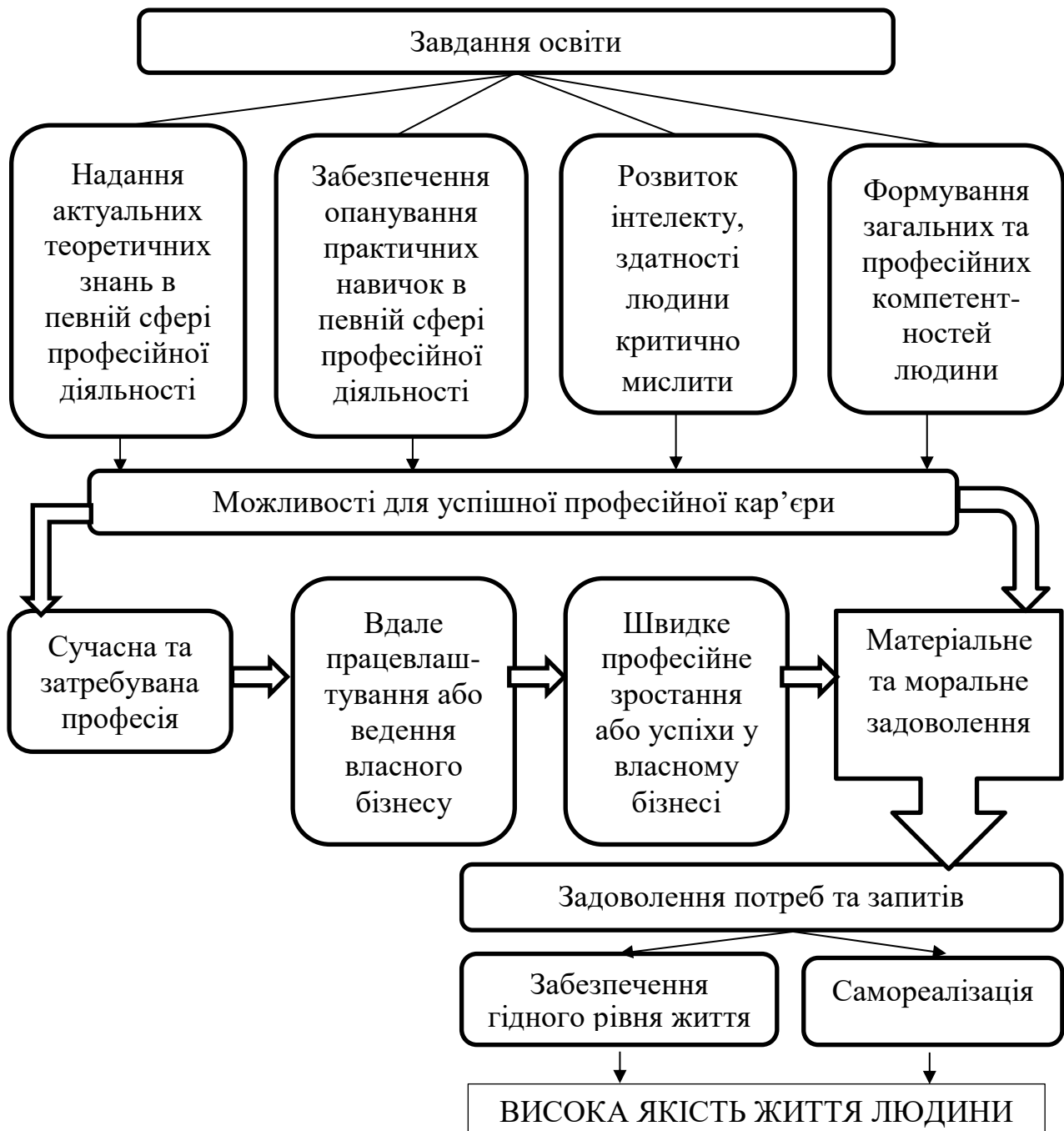

Рис. 2. Роль освіти в забезпеченні якості життя людини

Наступним аспектом є той факт, що освіта, а саме вища, невід'ємною складовою якої є науково-дослідна діяльність, виступає генератором нових відкриттів, знань та технологій, які шляхом їх комерціалізації реалізуються в реальному секторі економіки. Безперечним є факт, що для генерації нових знань потрібні люди, озброєні знаннями, отриманими протягом життя, вона носієм творчого процесу в науці, який генерує нові знання та в прикладних дослідженнях і розробках, які перетворюють знання на інноваційне продукти та послуги [8]. Тому науковий потенціал та науково-дослідна інфраструктура формуються у системі освіти і відіграють ключову роль в її здатності забезпечувати інноваційний розвиток, умовами для якого є інтелектуальний потенціал та вироблені інновації в сфері освіти. На основі інноваційного розвитку забезпечується прорив та відбувається зростання, яке супроводжується підвищенням рівня національного доходу, який дозволяє підвищувати рівень життя, виводи його на новий якісний рівень.

У свою чергу, економічні перетворення, призводячи до підвищення рівня та якості життя, зумовлюють зростання вимог та очікувань від освіти, у відповідь на що має постійно розвиватися освіта на інноваційних засадах, забезпечуючи задоволення зростаючих вимог та потреб суспільства у знаннях та технологіях, в інтелектуальному капіталі для наступного економічного циклу. У зв'язку із цим від відповідності освіти новим викликам, здатності адаптуватися до вирішення нових завдань залежать можливості економічного розвитку країни.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року відзначено, що модернізація і розвиток освіти та науки повинні набути випереджального неперервного характеру, гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються у світі й Україні [2]. Особливо це актуально для сфери вищої освіти, яка забезпечує підготовку фахівців для реального сектору економіки. Серед інноваційних підходів слід наголосити на необхідності розробки та впровадження унікальних авторських курсів, оновлення змісту дисциплін та навчального контенту за результатами наукових досліджень, актуалізації

напрямів підготовки освітніх програм та навчальних матеріалів, відповідно до вимог та потреб ринку праці, використання результатів наукових досліджень у навчанні.

В сучасних умовах реальні вимоги до фахівців, очікування від їх знань та навичок, змінюються швидше, ніж набуті знання в системі вищої освіти. Тому одним із пріоритетів вдосконалення освіти є актуалізація освітніх програм та контенту відповідно до тенденцій науково-технічного, соціально-економічного розвитку, що сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців з потрібними фаховими компетентностями. Самі по собі нові знання – новий продукт наукових досліджень, який одержано вперше і належить він певному науковцю та / або групі науковців, тому їхнє впровадження в навчальний процес і буде сприяти інноватизації освітнього продукту. Отже необхідною є активізація науково-дослідної діяльності закладів освіти та наповнення навчального контенту новими результатами власних наукових досліджень, що буде сприяти поширенню сучасних знань в процесі навчання, саме вони і забезпечуватимуть інноваційність освітніх продуктів та їхню унікальність, відмінність від конкурентів, надаючи тим самим конкурентних переваг закладу освіти, конкуренція між якими загострюється.

Ураховуючи силу впливу, швидкість та кардинальність змін, які відбуваються наразі в усіх сферах життєдіяльності, актуальзується перехід з адаптивного до зовнішнього середовища управління освітою на випереджальний тип. Трансформація освіти має відбуватися на основі передбачення того, які сфери та в якому напрямі будуть розвиватися в майбутньому, які знання, навички, професійні якості будуть потрібні фахівцям. Тому базовими принципами інноваційного підходу до формування унікальної пропозиції освітніх продуктів є науковість, унікальність, практикоорієнтованість, випереджальність, ініціативність. Засновуючись на наведених принципах та зважаючи на необхідність адаптації освітніх продуктів до вимог ринку праці, запропоновано інноваційний практикоорієнтований підхід до розробки / вдосконалення освітніх програм закладів вищої освіти

(Рис. 3) [1]. Для пошуку інноваційних ідей для формування та / або удосконалення освітніх програм важливим є використання методу дизайн-мислення, результатів наукових досліджень, експертних методів, бенчмаркінгу, форсайт-досліджень, налагодження постійної взаємодії та комунікації з усіма стейкхолдерами для залучення їх у процеси трансформації системи освіти.

Рис. 3. Процес формування інноваційної складової освітніх продуктів в закладах вищої освіти

Такий підхід до трансформації освіти дозволить сформувати інтелектуальний потенціал, здатний генерувати знання, перетворювати їх та інформацію в кінцеву цінність, в попит, який виникає внаслідок їх популяризації, розподілу та розумного використання. Як справедливо зазначають Ivaničková A., Vlčková V. в основі розвитку лежить якість кожної людини, яка може використовувати інформацію та знання таким чином, щоб забезпечувати здатність інноваційного потенціалу через процес навчання перетворити знання та інформацію на оптимальну цінність [8].

Економічні перетворення, науково-технологічний та цифровий розвиток вже кардинально змінили особливості життя та внесли не просто корективи, а зумовили нові практики і моделі поведінки споживчої та організаційної. Економіка знань, безконтактна, циркулярна економіка, принципи сталого розвитку потребують змін в системі освіти, яка має забезпечити нові, зростаючі вимоги та потреби суспільства фахівцями з відповідними знаннями та навичками, загальними компетентностями. У свою чергу, ураховуючи роль, значимість та вплив освіти як інституту створення, поширення й використання знань і компетенцій, від її адекватності сучасним викликам, ефективності функціонування залежать рівень та темпи інноваційних процесів, можливості подальшого економічного розвитку та зростання. Трансформація системи освіти має забезпечити подальший розвиток науки і забезпечити виробництво нових знань для майбутніх поколінь. Процеси науково-технологічного розвитку, цифрової трансформації та становлення економіки знань роблять сферу освіти первинним сектором суспільного виробництва, інструментом забезпечення індивідуального та суспільного добробуту, індикатором і базисом рівня та якості життя.

Література:

1. Жегус О. В. (2018) Система маркетингу закладів вищої освіти: теорія, методологія, практика. Харків: Видавець Іванченко І. С., 370 с.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Указ Президента України № 344/2013 від 25. 06. 2013. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/page2>.
3. Освіта впливає на рівень життя: Як вона змінюється в країнах ЄС? URL: <https://euukrainescoop.medium.com/education-in-eu-countries-6f0b332592e1>.
4. Савицька Н. Л., Ушакова Н. Г., Помінова І. І. (2016) Ринок послуг вищої освіти в контексті теорії мериторних благ // Проблеми економіки. № 4. С. 190-196.
5. Цілі Сталого Розвитку: Україна / Національна доповідь. URL: https://menr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf.
6. Countries by education index. URL: <https://rankedex.com/society-rankings/education-index>.
7. Global Innovation Index. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2020/.
8. Ivaničková A., Vlčková V. Education as a Precondition in Knowledge Economy. Central European Conference in Regional Science – CERS, 2009. URL: https://issbs.si/press/ISBN/978-961-6813-10-5/papers/ML12_092.pdf.
9. Standard of Living by Country | Quality of Life by Country. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/standard-of-living-by-country>.
10. Walter W. Powell1, Kaisa Snellman The knowledge economy. URL: https://www.researchgate.net/publication/234838566_The_Knowledge_Economy.

- 4.4.** *Svitlana Avdieieva* – Senior Lecturer
Irina Minakova – Senior Lecturer
 Zaporizhzhia Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education, Zaporizhzhia, Ukraine.
- 4.5.** *Olena Zhehus* – Doctor in Economics, Professor
Oksana Afanasieva – PhD in Economics, Associate Professor
 State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine.
- 4.6.** *Valentyna Kurilova* – PhD in Biology, Professor
 Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Hlukhiv, Ukraine.
- 4.7.** *Alla Nerubasska* – Doctor in Philosophy, Associate Professor
Olena Karakasidi – PhD in Public Administration, PhD in Law, Associate Professor, Professor of the International Academy of Personnel
Olena Zolotaryova – Adjunct Professor of the International Academy of Personnel, Associate Professor
 The Odesa Institute of the Private Joint Stock Company "Higher education institution "The Interregional Academy of Personnel Management", Odesa, Ukraine.
- 4.8.** *Aleksander Ostenda* – PhD, Professor AS
 Academy of Silesia, Katowice, Poland
Tetyana Nestorenko – PhD in Economics, Associate Professor, Professor AS
 Berdyansk State Pedagogical University, Berdyansk, Ukraine.
- 4.9.** *Svitlana Sytnik* – Doctor in Psychology, Professor
 South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, Odesa, Ukraine
Yuliia Ilina – PhD in Biology, Associate Professor
 National University of Civil Defence of Ukraine, Kharkiv, Ukraine
Iryna Ostopolets – PhD in Psychology, Associate Professor
 Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine.
- 4.10.** *Evgenia Sokolova* – PhD of Technical Sciences, Associate Professor
Natalia Penkina – PhD of Technical Sciences, Associate Professor
Olena Skirda – PhD of Technical Sciences, Associate Professor
 State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine.
- 4.11.** *Nataliia Teslyk* – PhD in Psychology, Senior Lecturer
Svitlana Martyniuk – Practical Psychologist
Daryna Hromyko – Master Student
 Sumy State University, Sumy, Ukraine.
- 4.12.** *Nataliia Tkachenko* – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
 Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Hlukhiv, Ukraine.
- 4.13.** *Myroslava Chorniy* – PhD of Pedagogical Sciences, Lecturer
 Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine.